

Capitolul 1: Ce Mănâncă de Fapt Câinele Tău?

Carnivor oportunist, nu omnivor

Există o concepție greșită foarte răspândită: că „câinele mănâncă orice.” Deși câinii pot supraviețui consumând o varietate largă de alimente, ei nu sunt omnivori în adevăratul sens al cuvântului. Din punct de vedere biologic, câinele domestic (*Canis lupus familiaris*) este clasificat ca un **carnivor oportunist** – adică un animal a cărui dietă este bazată preponderent pe carne, dar care s-a adaptat de-a lungul a mii de ani de domesticire să digere și surse vegetale de nutrienți.

Ce ne spune anatomia câinelui:

- **Dinții** sunt proiectați pentru a rupe și a tăia carnea, nu pentru a mesteca plante
- **Tractul digestiv** este relativ scurt comparativ cu al omnivorelor adevărate, optimizat pentru digestia proteinelor animale
- **Producția de amilază** (enzima care descompune amidonul) este prezentă, dar în cantitate mai mică decât la oameni – o adaptare apărută în procesul de domesticire

Pe scurt: câinele tău are nevoie de **carne ca bază a dietei**, dar poate beneficia și de legume, fructe și cereale ca surse suplimentare de nutrienți și fibre.

Macronutrienții: ce sunt și de ce contează

Proteinele – constructorii corpului

Proteinele sunt cel mai important macronutrient din dieta câinelui. Ele sunt formate din aminoacizi – „cărămizile” din care se construiesc mușchii, organele, blana, pielea, enzimele și anticorpii.

Câinele are nevoie de **22 de aminoacizi** pentru a funcționa optim. Dintre aceștia, **10 sunt esențiali** – ceea ce înseamnă că organismul câinelui nu îi poate produce singur și trebuie să îi primească din hrană:

- Arginină, Histidină, Izoleucină, Leucină, Lizină, Metionină, Fenilalanină, Treonină, Triptofan, Valină

Cât de multe proteine are nevoie câinele tău?

Etapa de viață	Proteine minime (% din materia uscată)
Pui de câine (creștere)	22,5%
Câine adult (întreținere)	18,0%
Câine senior	18–25% (proteine de calitate superioară)
Femele gestante/care alăptează	22,5%

Sursa: National Research Council (NRC), *Nutrient Requirements of Dogs and Cats*, 2006

Cele mai bune surse de proteine pentru câini:

- Piept de pui sau curcan (proteină slabă, ușor digerabilă)
- Carne de vită slabă (bogată în fier și zinc)
- Pește (somon, sardine, cod – surse excelente de Omega-3)
- Ouă (considerate „proteina perfectă” datorită profilului complet de aminoacizi)
- Organe (ficat, inimă – extrem de dense nutrițional, dar în cantități moderate)

Grăsimile – energia și strălucirea

Grăsimile sunt cea mai concentrată sursă de energie din dieta câinelui – un gram de grăsime furnizează 8,5 kcal, comparativ cu 3,5 kcal dintr-un gram de proteine. Dar rolul lor depășește cu mult furnizarea de energie.

La ce sunt bune grăsimile:

- Furnizează energie densă și susținută
- Asigură absorbția vitaminelor liposolubile (A, D, E, K)
- Mențin sănătatea pielii și strălucirea blănii
- Susțin funcția cerebrală și dezvoltarea neurologică la pui
- Dau gust și palatabilitate mâncării

Cantități recomandate:

Etapa de viață	Grăsimi minime (% din materia uscată)
Pui de câine (creștere)	8,5%
Câine adult (întreținere)	5,5%

Acizi grași esențiali – Omega-3 și Omega-6:

Aceștia sunt acizi grași pe care organismul câinelui nu îi poate sintetiza singur:

- **Omega-6 (acid linoleic)** – esențial pentru sănătatea pielii și blănii. Se găsește în: ulei de floarea-soarelui, ulei de porumb, grăsimi de pui
- **Omega-3 (EPA și DHA)** – antiinflamatori naturali, susțin sănătatea articulațiilor, creierului și inimii. Se găsesc în: ulei de pește (somon, sardine), ulei de in, semințe de chia

Raportul ideal Omega-6 : Omega-3 este între 5:1 și 10:1. Multe hrănuri comerciale au un raport dezechilibrat (prea mult Omega-6, prea puțin Omega-3), motiv pentru care suplimentarea cu ulei de pește poate fi benefică.

SFAT PRACTIC

Sfat practic: O linguriță de ulei de somon pe zi poate face minuni pentru blana câinelui tău. Discută cu veterinarul despre doza potrivită.

Carbhidrații – energie rapidă, dar nu esențiali

Spre deosebire de proteine și grăsimi, **carbhidrații nu sunt considerați esențiali** în dieta câinelui. Organismul canin poate produce glucoza de care are nevoie din proteine și grăsimi, printr-un proces numit gluconeogeneză.

Cu toate acestea, carbhidrații pot fi o sursă utilă de:

- **Energie rapidă** – util pentru câinii foarte activi
- **Fibre** – esențiale pentru sănătatea tractului digestiv, reglarea tranzitului intestinal și menținerea unei flore intestinale sănătoase

Surse bune de carbhidrați pentru câini:

- Orez brun (ușor digerabil, sursă bună de energie)
- Cartof dulce (bogat în beta-caroten și fibre)
- Dovleac (excelent pentru digestie, bogat în fibre solubile)
- Ovăz (sursă bună de fibre solubile)
- Mazăre și fasole verde (fibre și proteine vegetale)

Surse de evitat:

- Porumb (valoare nutrițională scăzută, potențial alergen)
- Grâu (alergen frecvent la câini)
- Soia (poate interfera cu absorbția nutrienților)

Micronutrienții: vitaminele și mineralele esențiale

Deși sunt necesare în cantități mici, vitaminele și mineralele joacă roluri critice în organism. Atât excesul, cât și deficitul pot cauza probleme grave de sănătate.

Mineralele esențiale

Calciul și Fosforul – duo-ul osos

Acestea sunt cele mai importante minerale din dieta câinelui și funcționează împreună. Calciul este esențial pentru oase, dinți, contracția musculară și coagularea sângelui. Fosforul este vital pentru metabolismul energetic și structura celulară.

Raportul ideal Calciu : Fosfor = 1,2 : 1 (între 1:1 și 2:1 este acceptabil)

Acesta este unul dintre cele mai importante lucruri de reținut din această carte. Un dezechilibru al raportului calciu:fosfor poate cauza:

- La pui: probleme grave de dezvoltare osoasă (osteodistrofie)
- La adulți: fragilitate osoasă, probleme dentare
- La seniori: osteoporoză

ATENȚIE: Suplimentarea excesivă cu calciu la puii de rase mari este **PERICULOASĂ** și poate cauza probleme de creștere osoasă. Nu suplimenta calciu fără recomandarea veterinarului!

Alte minerale esențiale: